

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO 11, 13, 19, 23, 24 IR 24¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 107, 589 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-20-843(2), TAIS NR. 20-7360(3))**

2020-06-03 Nr. NV-1518

Vilnius

Projektų rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projektų tikslas – patikslinti Socialinių paslaugų įstatymo (SPI) ir Administracinių nusižengimų kodekso (ANK) nuostatas, siekiant patobulinti socialinių paslaugų kokybės priežiūros teisinį reguliavimą.

Dabartinė situacija:

- SPI nustatyta, kad savivaldybė informuoja gyventojus ir SADM apie jos teritorijoje teikiamas socialines paslaugas, tačiau nėra nustatyta, kad informaciją privaloma teikti ir apie privačių įstaigų teikiamas paslaugas. Savivaldybės taip pat neturi pareigos pranešti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui apie įstaigas, jų teritorijoje teikiančias socialinę globą neturint licencijos.
- Nėra draudimo priimti į socialinės globos įstaigą naujus paslaugų gavėjus, kai licencija sustabdyta. Savivaldybė neturi pareigos imtis priemonių, kad būtų apsaugoti socialinės globos gavėjų interesai, kai nustatoma, jog globa teikta neturint licencijos, jei ji teikiama privačiai.
- SPI nustatyti reikalavimai nuolat tobulinti profesinę kompetenciją ir vertinti profesinę veiklą ne visų socialinių paslaugų įstaigų vadovams (tik socialinės globos įstaigų vadovams).
- Įstaiga gali kreiptis dėl naujos licencijos iš karto po to, kai licencija jai buvo panaikinta ar skirtos administracinės nuobaudos už socialinės globos teikimą neturint licencijos / nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų. Nenumatytas aiškus reikalavimas teikti socialinę globą tik licencijoje nurodytose patalpose ar draudimas teikti paslaugas didesniai, nei nurodyta, paslaugų gavėjų skaičiui.
- Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) išvadoje yra pasiūliusi inicijuoti SPI pakeitimus, nustatant, kad prieš išduodant licenciją, patikrinimas vietoje neatliekamas, kai paslaugas numatoma teikti asmens namuose.
- ANK nustatytos baudos už socialinės globos teikimą be licencijos / nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų yra neproporcingai mažos, lyginant su teikiamų paslaugų kainomis (pvz., vidutinė ilgalaikės socialinės globos asmeniui su sunkia negalia kaina yra 863 Eur., o minimali bauda už šios globos teikimą neturint licencijos / nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų – 320 Eur). Socialinių paslaugų priežiūros departamentui nesuteikti įgaliojimai pradėti administracinių nusižengimų teiseną dėl kliudymo atlikti tyrimą.

Šalyje yra apie 800 socialinių paslaugų įstaigų, apie 190 tūkst. socialinių paslaugų gavėjų.

Iš šių įstaigų – virš 500 socialinės globos įstaigų (236 globos namų senyvo amžiaus, neįgaliesiems asmenims, vaikams; 132 bendruomeninių vaikų globos namų / grupinio gyvenimo namų neįgaliesiems; 169 dienos globos centrų / socialinę globą asmens namuose teikiančių įstaigų ir kt.), apie 20 tūkst. socialinės globos gavėjų.

Socialinę globą teikiančios įstaigos privalo įgyti licencijas teikti socialinę globą. Socialinės globos kokybę vertina, išduoda licencijas, sustabdo ir naikina jų galiojimą bei tikrina, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie SADM (SPPD). SPPD dirba 68 darbuotojai, iš jų – 13, dirbančių socialinės globos priežiūros ir licencijavimo srityje.

Projektų esmė, nauda. Siūloma patikslinti:

1) Socialinių paslaugų įstatymą (SPI):

- Patikslinti, kad savivaldybė savo interneto svetainėje viešina informaciją apie visas (ne tik savivaldybės pavaldumo) jos teritorijoje veikiančias socialinių paslaugų įstaigas, jų teikiamas paslaugas, kainas, vietų skaičių, o paaiškęjus, kad socialinė globa galimai teikiama be licencijos / nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų, nedelsdama informuoja SPPD. Socialinių paslaugų įstaigos skelbia informaciją savo interneto svetainėse ir kas ketvirtį teikia ją savivaldybei, kurios teritorijoje jos veikia.

- Nustatyti, kad duomenis apie socialinę globą (kai globa teikiama ne savivaldybės sprendimu, bet šalių susitarimu), globos įstaigos teikia Socialinės paramos informacinėje svetainėje (SPIS) ir apie tai informuoja paslaugos gavėjo gyvenamosios vietos savivaldybę (kai teikiama ilgalaikė, trumpalaikė socialinė globa – savivaldybę, kurioje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta iki apsigyvenimo įstaigoje).
- Nustatyti, kad savivaldybės sprendimas dėl socialinės globos skyrimo asmeniui negali būti priimamas, jei įstaigos licencija yra sustabdyta / priimtas sprendimas ją panaikinti.
- Patikslinti, kad socialinės globos įstaiga kartu su savivaldybe koordinuoja socialinės globos gavėjams (ne tik tiems, dėl kurių savivaldybė yra priėmusi sprendimus skirti globą) reikalingų paslaugų tęstinumo užtikrinimą, tais atvejais, kai nustatoma, jog paslaugas teikia įstaiga neturėdama licencijos.
- Patikslinti, kad visų socialinių paslaugų įstaigų vadovai turi nuolat tobulinti savo profesinę kompetenciją, o jų profesinė veikla nuolat vertinama socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.
- Nustatyti, kad įstaigai licencija gali būti išduodama tik tada, jei ji per pastaruosius 1 metus nebuvo teikusi socialinės globos be licencijos / licencija nebuvo panaikinta, 2 ir daugiau kartų nebuvo paskirta administracinė nuobauda už socialinės globos teikimą neturint licencijos ir pan.
- Patikslinti, kad licencijos turėtojas turi teisę teikti institucinę socialinę globą tik licencijoje nurodytose patalpose, nurodytai gavėjų grupei ir ne didesniai, nei nurodyta, paslaugų gavėjų skaičiui.
- Atsisakyti SPPD patikrinimo vietoje, kai išduodama licencija teikti socialines paslaugas asmens namuose (įvertinant STT pasiūlymus).

2) Administracinių nusižengimų kodeksą (ANK):

- Padidinti baudų už socialinės globos teikimą neturint licencijos / nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų dydžius: 640-2800 eurų (dabar – 320-1400 eurų), pakartotinai – 2800-6000 eurų (dabar – 1400- 3000 eurų).
- Papildyti, kad SPPD pradeda administracinių nusižengimų teiseną, atlieka tyrimą, protokolus surašo ir dėl asmenų kludymo atlikti tyrimą bei melagingos informacijos teikimą.

Papildomų lėšų poreikis – 2020 m. – 119,21 tūkst. Eur., 2021 m. – 186,2 tūkst. Eur. Lėšos numatytos: SPPD papildomoms pareigybėms įsteigti ir išlaikyti (nuo 2020-10-01 būtų įsteigtos 4 pareigybės (2020 m. – 33,3 tūkst. eurų), nuo 2021-01-01 – dar 2 pareigybės (iš viso 6 pareigybės, 2021 m. – 186,2 tūkst. eurų)) bei informacinėms sistemoms (SPIS ir SGLEP) integruoti (2020 m. – 85,9 tūkst. eurų).

2020 m. papildomų lėšų poreikį numatoma siūlyti įtraukti į Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą.

Įsigaliojimas – 2020-10-01 (išskyrus nuostatas dėl atsisakymo išduoti licenciją, jei įstaiga 1 m. laikotarpyje teikė globą be licencijos ar skirtos administracinės nuobaudos, kurios įsigaliojė nuo 2022-01-01).

Numatoma nauda. Bus sustiprinta socialinių paslaugų įstaigų priežiūra, sugriežtinta atsakomybė už socialinės globos teikimą be licencijos / nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų, dėl ko padidės socialinės globos teikimo senyvo amžiaus, neįgaliesiems, vaikams ir kt. kokybė.

Derinimas. Projektai svarstyti 2020-05-26 tarpinstituciniame pasitarime, darbo tvarka suderinti su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, patikslinti pagal Finansų ministerijos ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabas. Sveikatos apsaugos ministerija pritarė be pastabų. Projektai patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos ir Teisės grupių pastabas (suderinta darbo tvarka).

Į Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabas atsižvelgta iš dalies (neatsižvelgta į siūlymą savivaldybėms viešinti informaciją tik apie tas įstaigas, kurios jai pateikė informaciją apie savo veiklą; siūlymą nedrausti savivaldybei priimti sprendimo skirti asmenims paslaugas įstaigoje, kurios licencija sustabdyta; siūlymą atsisakyti pareigos savivaldybei pasirūpinti paslaugų tęstinumu tais atvejais, kai nustatoma, jog įstaiga teikė globą be licencijos).

Projektai parengti vykdant Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto administravimo ir koordinavimo darbo grupės 2020-04-28 pasitarimo protokolinį pavedimą SADM, SAM pateikti konkrečius pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo, siekiant stiprinti privačių globos namų, slaugos ligoninių ir kitų rizikos grupės žmones prižiūrinčių įstaigų veiklos priežiūrą ir kontrolę.

Atitiktis Vyriausybės programai – Projektai atitinka Vyriausybės programos (63.7 p.) siekius plėtoti socialinės globos namų veiklos stebėseną, stiprinti socialinės globos ir rūpybos paslaugų teikimo priežiūrą.

Dalykinio vertinimo išvada.

Projektus siūlome **svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.**

Socialinės politikos grupės patarėja
tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lrv.lt

Daiva Buivydaite-Garbštienė